

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)
на тему:
«Обліково-аналітичне забезпечення управління оборотними активами
на прикладі ТОВ «АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН»

Виконавець:

студентка ЦЗВФН факультету
Латій О.М.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Гайдаєнко О.М.
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність. Функціонування системи управління неможливе без достовірної, оперативної, релевантної інформації та її аналітичного опрацювання. Система обліково-аналітичного забезпечення управління оборотними активами підприємства відіграє важливу роль в функціонуванні системи управління підприємств всіх галузей економіки, та транспортної галузі зокрема, забезпечуючи взаємодію різних структурних підрозділів та реагуючи на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища.

Значний вклад в дослідження проблем теорії та методології формування обліково-аналітичної системи внесли наступні науковці: А.Д.Шеремет, Ф.Ф. Бутинець, М.А. Вахрушина, С.В. Івахненко, В.Ф. Максимова, Ю.А. Мішин, Б.Г.Маслов, І.А.Маслова, П.В Попова, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, Г.О. Ч.Т. Хорнгрен та ін.

Сьогодні на ринку логістичних послуг спостерігається зростання вантажообігу, зміна у структурі вантажоперевезень за видами транспорту, зростання кількості здійснених покупок через Інтернет-магазини, що зумовлює зростання попиту на послуги логістичних операторів та означає необхідність подальшої розробки проблем обліково - аналітичного забезпечення управління оборотними активами транспортно - експедиторських послуг з метою підвищення ефективності використання оборотних активів. Все це визначає актуальність дослідження.

Метою дослідження є узагальнення й критична оцінка чинних теоретичних та практичних засад обліково - аналітичного забезпечення управління оборотними активами підприємства та розробка рекомендацій щодо їхнього удосконалення та практичного використання на ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН".

Завдання дослідження:

- проаналізувати сутність транспортно-експедиторських послуг;
- визначити склад та структуру та класифікацію оборотних активів;
- вивчити оцінку та визнання елементів оборотних активів;
- вивчити документальне оформлення та здійснення обліку експедиторських послуг;
- дослідити теоретичні та практичні аспекти аудиту оборотних активів ;
- проаналізувати склад, динаміку та структуру оборотних активів, та ефективність використання оборотних активів підприємства;
- за допомогою кореляційно - регресійного аналізу визначити шляхи підвищення ефективності роботи ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН".

Об'єктом дослідження є процес обліково - аналітичного забезпечення управління оборотними активами підприємства на прикладі ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН", яке здійснює транспортно- експедиторські послуги автомобільним транспортом на маршрутах міського та приміського сполучення.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних питань обліково - аналітичного забезпечення управління оборотними активами на ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН".

Методами дослідження. Методологічною основою дослідження є обґрунтування необхідності вдосконалення обліково- аналітичного забезпечення управління оборотними активами та вирішення пов'язаних із цим процесом проблем.

При дослідженні теоретичних підходів до визначення сутності оборотних активів використано методи асоціацій і аналогій; для узагальнення й оцінки сучасного стану організації та ведення обліку оборотних активів на підприємствах України використано методи гіпотез, абстрактно-логічний, системний методи, інші методи наукового пізнання. Документальне оформлення операцій з оборотними активами розглянуто за допомогою системного вивчення господарських процесів.

Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства здійснювався за допомогою факторного аналізу, вертикального та горизонтального аналізу, графічного прийому (для наочного відображення результатів дослідження), кореляційно-регресійного аналізу.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі й нормативні матеріали, спеціальна література з питань бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу оборотних активів, монографії, наукові статті вітчизняних і зарубіжних учених, періодичні видання щодо бухгалтерського обліку, контролю й аналізу оборотних активів. Також була використана фінансова звітність та реєстри аналітичного і синтетичного обліку. Дослідження проводяться на прикладі суб'єкта малого підприємництва ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН".

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (61 найменувань) та 21-го додатка. Загальний обсяг роботи становить 139 сторінок. Основний зміст викладено на 97 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 13 рисунків.

Публікації та апробація результатів дослідження.

За результатами проведеного дослідження опубліковано статтю «Аналіз ділової активності як маркер ефективності діяльності підприємства» у Збірнику науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Факультет менеджменту, обліку та інформаційних технологій (кафедра економічного аналізу). Одеса: ПЦ «Белка». 2020. С.50-55.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні засади управління транспортно - експедиторським підприємством»** розкрито сутність транспортно-експедиторських послуг та теоретичні аспекти обліково-аналітичної системи забезпечення управління оборотними активами.

У другому розділі **«Практичні аспекти обліку та аудиту оборотних активів на ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН"»** висвітлено особливості документального оформлення здійснення експедиторських послуг та обліку оборотних активів на підприємстві; досліджено питання проведення аудиту.

У третьому розділі **«Аналіз ефективності використання оборотних активів на ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН"»** проаналізовано економічне становище ТОВ «АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН», проведено аналіз ефективності використання оборотних активів на досліджуваному підприємстві та надані рекомендації щодо підвищення ефективності їхнього використання.

ВИСНОВКИ

Опрацювання в кваліфікаційній роботі наукових праць та нормативно-правових актів, які характеризують обліково-аналітичне забезпечення управління оборотними активами, дало змогу зрозуміти, що основним принципом, який забезпечує ефективність функціонування обліково-аналітичної системи управління оборотними активами на підприємстві, є безперервність взаємодії її складових: обліку, аналізу та аудиту.

Метою дослідження кваліфікаційної роботи було узагальнення й критична оцінка чинних теоретичних та практичних засад обліково - аналітичного забезпечення управління оборотними активами підприємства та розробка рекомендацій щодо їхнього удосконалення та практичного використання на ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН". У зв'язку з цим було вирішено наступні завдання:

- проаналізовано сутність транспортно-експедиторських послуг;
- визначено основні елементи обліково - аналітичної системи забезпечення управління оборотними активами;

- вивчено документальне оформлення та здійснення обліку надання експедиторських послуг;
- досліджено теоретичні та практичні аспекти аудиту оборотних активів ;
- проаналізовано склад, динаміку та структуру оборотних активів, та ефективність використання оборотних активів підприємства;
- проведено економіко – математичне моделювання показників ефективності за допомогою кореляційно – регресійного аналізу.

1. Різні науковці по - різному трактують поняття транспортно – експедиторських послуг. З визначень науковців можна зробити висновок що, транспортний процес та експедиторська діяльність це нерозривні етапи під час перевезення товару.

2. На ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН" бухгалтерський облік ведеться у відповідності до Положень (стандарті) бухгалтерського обліку. Використовується локальна база даних, що діє в системі бухгалтерського обліку, забезпечуючи виконання облікових завдань, а саме програма «1С: Бухгалтерія 8.2». Було рекомендовано оновити програму до версії 8.3.

3. Внаслідок проведених досліджень з приводу обліку оборотних активів на ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН", було запропоновано певні рекомендації щодо оновлення наказу про облікову політику відносно необхідності:

- вказати періодичність проведення інвентаризації дебіторської заборгованості;
- складання актів – звірки з контрагентами;
- встановлення списку матеріально – відповідальних осіб;
- прописати методи контролю за своєчасністю здійснення розрахунків по наданих послугах.

4. Для суб'єктів малого підприємництва характерним є те, що бухгалтерський облік в них ведеться обмеженою кількістю працівників і, крім того, законодавчо допускається суміщення обов'язків особи, відповідальної за ведення обліку і зберігання товарно-матеріальних цінностей. Тому, керівництву ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН" рекомендовано залучення незалежного фінансового експерта, сертифікованого аудитора, робота якого виступає способом ідентифікації і вирішення виникаючих проблем.

Під час вибіркової перевірки розрахунків з підзвітними особами було виявлено розбіжності між сумами, отриманими підзвітними особами та сумами невикористаних коштів, які були ними повернуті. Тому нами було рекомендовано впровадити порядок обліку розрахунків з підзвітними особами та їх документального забезпечення, що дозволить працівникам бухгалтерії не припуститися помилок при прийнятті звітів працівників за проведені витрати на відрядження з дотриманням норми їх відшкодування та одночасно ж забезпечити достовірність обліку і звітності.

5. Результати проведеного аналізу показують, що найбільшу питому вагу в складі оборотних активів ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН" в 2018 році становили дебіторська заборгованість (78,75%), а в 2019 році її частка зменшилася на 30% і склала 52,66%.

Частина грошових коштів в процесі виробництва перейшла в запаси підприємства, їх частка навпаки зросла з 19,32% до 43,43%. Запаси на підприємстві представлені лише статтею «Тара» - пакувальні матеріали. Грошові кошти хоча і скоротилися в фактичному значенні (з 42 тис. грн. до 39 тис. грн), але в структурі оборотних активів їхня частка збільшилася в 2 рази (з 1,92% до 3,91%). Це сталося через різке зниження частки запасів підприємства, які в 2019 році не були поповнені.

На підприємстві за період 2018 - 2019 рр. відбулося зменшення суми дебіторської заборгованості на 1195 тис. грн. Протягом періоду, що аналізується, найбільш суттєво зменшилася дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги) - в абсолютній сумі на 1006,8 тис. грн. При цьому за часткою в розрахунках з дебіторами (на 0,83 %). Це може свідчити про дотримання договірної і розрахункової дисципліни, своєчасне висунання претензій щодо боргів, що виникають. Також суттєво зменшилася інша поточна дебіторська заборгованість в абсолютній сумі – на 134 тис.грн, та на 2,23%

за часткою в розрахунках з дебіторами, що, в свою чергу, сприяє покращенню платоспроможності підприємства.

Тривалість одного обороту оборотних активів в днях зменшилася приблизно в 1,5 рази, отже, зменшився коефіцієнт завантаження або забезпеченості господарського процесу обіговими коштами з 44 копійок до 30 копійок на кожну гривню реалізованої продукції (товарів, послуг).

Кількість оборотів оборотних коштів збільшилася і склала в 2019 році 3,39 проти 2,27 оборотів у 2018 році, що означає збільшення віддачі у вигляді зростання виручки від реалізації послуг на кожну гривню авансованих в господарську діяльність оборотних коштів.

У зв'язку зі зниженням термінів оплати за новими договорами до 5 банківських днів, навіть за прогнозом щодо зменшення обсягів діяльності через поширення пандемії коронавірусу у країні приблизно на 15%, у підприємства існує резерв прискорення оборотності дебіторської заборгованості - 31 день, мобілізація якого дозволить вивільнити з господарського обороту 388,82 тис.грн. фінансових ресурсів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, що підприємство не може погасити короткострокову заборгованість найближчим часом. На нашому підприємстві в 2018 і 2019 роках значення коефіцієнтів не відповідають рекомендованим значенням. Тобто абсолютна платоспроможність підприємства на дату складання балансу є низькою. Це стало результатом того, що підприємство змушене витратити наявні грошові кошти на покриття поточних витрат.

Поточні показники платоспроможності перевищують теоретично обґрунтовані, що можливо признати позитивним моментом, тому що усі дебітори ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН" платоспроможні. Загальний коефіцієнт покриття у 2018 році склав – 1,1 при рекомендованому значенні від 2 до 2,5, і в 2019 році – 1,9, що свідчить про те, що підприємство є майже повністю платоспроможним.

Проте, у 2019 році на ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН" відбувається зниження усіх показників рентабельності: рентабельність обороту, рентабельність продукції, рентабельність активів, чиста рентабельність активів, рентабельність власного капіталу знизилась відповідно на 2.3, 3.0, 9.4, 13.5, 30.5 в.п.

Аналіз структурних зрушень показав, що рентабельність міських транспорно - експедиторських перевезень більша, ніж приміських транспорно - експедиторських у структурі рентабельності продукції (послуг) в 2018 році. А в 2019 році рентабельність приміських маршрутів виявилася більшою за рентабельність міських. Це означає, що підприємство переорієнтувалося за рік на приміські маршрути, бо вони подорожчали і стали приносити більший прибуток. Щодо рентабельності активів: рентабельність необоротних активів у 2019 році зросла за рахунок зменшення рентабельності оборотних активів на 4.04 %.

6. В результаті проведеного кореляційно – регресійного аналізу можна зазначити, що спостерігається зворотній зв'язок між рентабельністю послуг та дебіторською заборгованістю, тобто зниження дебіторської заборгованості на 1% дозволяє підприємству підвищити рентабельність послуг на 0,43%.

У процесі своєї діяльності ТОВ "АЙ СІ ТІ ЕС ЮКРЕЙН" необхідно здійснювати моніторинг економічного середовища й відстежувати зміни, які в ньому відбуваються, прогнозувати наслідки прямого та опосередкованого впливів сукупності зовнішніх і внутрішніх чинників, що визначають умови функціонування та розвитку учасників ринку транспорно – експедиторських послуг.